

Filološki fakultet / SRPSKI JEZIK I JUŽNOSLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI / Uporedno proučavanje slovenskih jezika

Uslovljeno drugim predmetima	Није условљено.
Ciljevi izučavanja predmeta	Упознавање студента са одликама словенских језика и њиховом односу према прасловенском, те односу прасловенског према исходишном индоевропском прајезику: а) фонетске карактеристике прасловенског језика уз поређење са индоеврпским вокалским системом; прасловенски фонетско-фонолошки систем и процеси у појединим словенским језицима. б) морфолошке и творбене карактеристике прасловенког језика уз поређење са индоеврпским морфолошким и творбеним системом. Карактеристике морфолошког и творбеног система прасловенског језика и процеси у појединим словенским језицима; в) основне лексичке и синтаксично-семантичке тенденције у словенским језицима у односу на прасловенско стање.
Ime i prezime nastavnika i saradnika	Предметни професор: проф. др Јелица Стојановић асистент-сарадник: доц. др Јелена Газдић
Metod nastave i savladanja gradiva	Метод објашњавања, монолошки, дијалошки, метод показивања, метод рада на тексту.
I nedjelja, pred.	Индоевропски језици. Сатем и кентум група индоевропских језика. Балтичко-словенска језичка заједница. Прасловенски језик. Балтички језици. Словенски језици (источнословенска језичка заједница, западнословенска језичка заједница, јужнословенска језичка заједница).
I nedjelja, vježbe	Примјена дате материје на примјерима: представљање неких језичких карактеристика балтичкословенске језичке заједнице, источнословенске, западнословенске и јужнословенске заједнице.
II nedjelja, pred.	Индоевропски гласовни систем. Вокали. Сугласници.
II nedjelja, vježbe	Примјена дате материје на примјерима.
III nedjelja, pred.	Фонетске карактеристике прасловенког језика уз поређење са индоеврпским вокалским системом. Прасловенски фонетско-фонолошки систем и фонетско-фонолошки процеси у појединим словенским језицима. Прасловенски вокали и њихова судбина у појединим словенским језицима.
III nedjelja, vježbe	Примјена дате материје на конкретним примјерима.
IV nedjelja, pred.	Прасловенски вокал е и рефлекси у словенским језицима. Прасловенски вокал о и рефлекси у словенским језицима. Прасловенски вокал а и рефлекси у словенским језицима. Прасловенски вокал у и рефлекси у словенским језицима. Прасловенски вокал и и рефлекси у словенским језицима.
IV nedjelja, vježbe	Примјена дате материје на конкретним примјерима.
V nedjelja, pred.	Прасловенски вокал ё и рефлекси у словенским језицима. Прасловенски вокал у и рефлекси у словенским језицима.
V nedjelja, vježbe	Примјена дате материје на конкретним примјерима.
VI nedjelja, pred.	Полугласници и рефлекси у словенским језицима.
VI nedjelja, vježbe	Примјена дате материје на конкретним примјерима.
VII nedjelja, pred.	Вокално р и л и рефлекси у словенским језицима.
VII nedjelja, vježbe	Примјена дате материје на конкретним примјерима.
VIII nedjelja, pred.	Дифтонзи у прасловенком и рефлекси у словенским језицима.. Дифтонзи на и и у. Дифтонзи на н и м. Дифтонзи на р и л.
VIII nedjelja, vježbe	Примјена дате материје на конкретним примјерима.
IX nedjelja, pred.	Сугласници. Праиндоевропски сугласнички систем, преаловенски сугласнички систем и сугласнички системи словенских језика. Палатализација и лабиовеларизација сугласника. Експлозивни сугласници. Спирант ch. Звучни спирант x. Фрикативни сугласници с и з. Гласовни процеси и услови вршења трију прасловенских палатализација. Јотовање сугласника и сугласничких група у прасловенском језику. Упрошћавање сугласника у сугласничким групама. Развитак палatalних сугласника у словенским језицима.
IX nedjelja, vježbe	Примјена дате материје на конкретним примјерима.
X nedjelja, pred.	Морфолошке и творбене карактеристике прасловенког језика уз поређење са индоеврпским морфолошким и творбеним системом. Карактеристике морфолошког и творбеног система прасловенског језика и процеси у појединим словенским језицима.
X nedjelja, vježbe	Примјена дате материје на конкретним примјерима.
XI nedjelja, pred.	Деклинација. Именничка деклинација. Основински и падежни наставци у праиндоевропском

	језику и формирање прасловенских именичким основа.
XI nedjelja, vježbe	Примјена дате материје на конкретним примјерима.
XII nedjelja, pred.	Падежни наставци у једнини, множини, двојини.
XII nedjelja, vježbe	Примјена дате материје на конкретним примјерима.
XIII nedjelja, pred.	Конјугација. Словенске глаголске основе уз поређење са индоевропским основама. Презент. Тематски вокали и лични наставци. Аорист. Сигматски и асигматски аорист. Нови словенски сигматски аорист. Императив. Имперфекат. Патриципи. Инфинитив и супин.
XIII nedjelja, vježbe	Примјена дате материје на конкретним примјерима.
XIV nedjelja, pred.	Творба ријечи (деривација и композиција) у прасловенском и тенденције у појединим словенским језицима (индоевропско исходиште). Синтаксично-семантичке одлике прасловенског језика и процеси у словенским језицима.
XIV nedjelja, vježbe	Примјена дате материје на конкретним примјерима.
XV nedjelja, pred.	Упоредна лексикологија словенских језика. Анализа паралелних текстова из различитих словенских језика (фонетских, морфолошких и творбених).
XV nedjelja, vježbe	Примјена дате материје на конкретним примјерима.
Obaveze studenta u toku nastave	Присуствовање и активности на предавањима; домаћи задаци, семинарски рад, коликвијум и завршни испит.
Konsultacije	У договору са студентима.
Opterećenje studenta u casovima	
Literatura	Literatura: Радосав Бошковић, Основи упоредне граматике словенских језика. Фонетика, морфологија, творба речи, Чигоја штампа, Београд 2007; С. Бернштейн, Очерк сравнительной грамматики славянских языках, Москва 1961; Александар Лома, Пракосово. Словенски и индоевропски корени српске епике, Балканолошки институт САНУ, књ. 78, Београд, 2002; В. Н. Топоров, К реконструкции древнейшего состояния праславянского, Славянское языкознание X, Москва 1988; Никита Ильич Толстој, Језик словенске културе, Просвета Ниш 1995; А. А. Соколянский, Введение в славянскую филологию, Москва 2004; Емиль Бенвенист, Словарь индоевропейских социальных терминов, Москва 1995; Р. М. Цейтлин, Сравнительная лексикология славянских языков, X-XI-XIV/XV вв., Наука, Москва 1996.
Oblici provjere znanja i ocjenjivanje	
Posebne naznake za predmet	
Napomena	
Ishodi učenja	Студент усваја знања о индоевропским језицима: генетском сродству и о језичкој типологији; Прасловенима и прасловенском језику; дијалекатском раздвајању словенских језика, формирању одређених група из којих потом настају поједини словенски језици и њихови дијалекти, те о појединачним језичким цртама словенских језика. Упознаје се са фонетским карактеристикама прасловенског језика уз поређење са индоевропским вокалским системом, са прасловенски фонетско-фонолошким системом и фонетско-фонолошким процесима у појединим словенским језицима; морфолошким и творбеним карактеристикама прасловенског језика уз поређење са индоевропским морфолошким и творбеним системом и процесима у појединим словенским језицима; синтаксично-семантичким одликама прасловенског језика и процесима у словенским језицима; са упоредном лексикологијом словенских језика и примјени теоријског знања на примјерима из текстова.